

ZŠ A MŠ BĚLÁ, OKRES OPAVA,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

PLÁN EVVO 2019/2020

1. Základní informace o škole

Název školy: Základní škola a mateřská škola Bělá, okres Opava,
příspěvková organizace

Adresa školy: Bělá 70, 747 23 Bolatice

Právní forma: Příspěvková organizace

IČO: 710 039 75

Kontakt: tel: 553 650 165
e-mail: zs.bela@seznam.cz
www.zs.bela@seznam.cz
www.zs-bela.cz

Vedení školy: Ředitelka: Mgr. Ivana Matějková

Školní koordinátor EVVO: Mgr. Anna Vilkusová

Zřizovatel: Obec Bělá
Bělá 150, Bělá
tel.: 553 650 940
www.obecbela.cz

Obecná charakteristika školy a obce

Dlouhodobý plán EVVO je určen pro Základní školu v Bělé. Základní škola Bělá, okres Opava je typem malotřídní venkovské školy rodinného typu. Základní škola a mateřská škola, příspěvková organizace, se nachází v malé obci Bělá, poblíž hranic s Polskou republikou. Škola je umístěna v klidném prostředí, téměř na konci obce. Je to malotřídní škola 1. stupně se dvěma třídami (1., 2. ročník a 3., 4. ročník). Ve školním roce 2019/2020 školu navštěvuje 26 žáků. Spojeny jsou 1. a 2. ročník a 3. a 4. ročník. Součástí školy je mateřská škola a školní družina. Školní družinu v letošním školním roce navštěvuje 24 žáků. Vedle budovy školy bylo v září /říjen 2018 postaveno víceúčelové hřiště, které slouží k využívání během hodin tělesné výchovy a družiny. Školu navštěvují pouze místní děti, které přecházejí na 2. stupeň do spádové školy v Chuchelné. Škola rovněž nabízí široké spektrum zájmových činností pro žáky v kroužcích, ve kterých žáci mohou aktivně vyplnit svůj volný čas do 15:40 hod. Na škole také probíhá výuka nepovinného předmětu – náboženství. Tento nepovinný předmět navštěvují téměř všichni žáci.

Obec Bělá

Obec **Bělá** (dříve **Bílov**) leží v okrese Opava, katastrální území *Bělá ve Slezsku*. Má 667 obyvatel. Ve vzdálenosti 16 km jižně leží město Hlučín, 20 km jihozápadně město Kravaře, 26 km jihovýchodně město Bohumín a 28 km jižně statutární město Ostrava.

V blízkosti školy nalezneme řadu zajímavých míst:

Léčivý pramen Židlo

Pramen lesní vody zvaný Židlo, vyvěrající na povrch z veliké hloubky v lese Pavlačka, má svou bohatou historii. Z vyprávění a dopisu p. Bedřicha Hubáčka, rodáka z Bělé, víme, jak pramen pomáhal lidem, ale i zvířatům už v 19. století. Dle jeho osobních vzpomínek na dětství, kdy jeho prababička popisovala bělskou vodu jako spolehlivou pomocnici při očních zánětech, kožních ekzémech atd. Naši předkové používali vodu i pro léčení svých domácích zvířat a voda vždy pomohla. Součástí je Křesťanský labyrint i chodníček

s oválnými kameny pro chůzi na bosu za účelem aktivování akupunkturních bodů v chodidlech.

Priessnitzové koupele

„Od roku 2004 lze v obci Bělá navštěvovat léčebné bazénky, založené na Priessnitzové metodě. Bazénky se nacházejí v příjemném prostředí, obklopeném přírodou. Větší bazének slouží jako Priessnitzova venkovní koupel dolních končetin. Jedná se o historicky prověřenou cennou proceduru ke zlepšení prokrvení nejen dolních končetin, ale cestou reflexů se zlepšuje prokrvení hlavy, krku a horní poloviny těla, proto pravidelná denní čapí chůze v bazénku s přírodní protékající chladnou vodou o teplotě 8 °C až 15 °C vede k zlepšení funkce srdce, cév, k zvýšení odolnosti proti infekcím, proti fyzickým i psychickým stresům. Mírná fyzická aktivita chůze v mírně zvlněném terénu je nutná pro předchozí předebrání organismu před koupelí, po koupeli je důležitá frotáž a chůze v terénu. Menší bazének slouží jako Priessnitzova venkovní koupel horních končetin. Ponoření horních končetin do mělkého bazénku s protékajícím chladným přírodním pramínkem vody o teplotě 8 - 15 °C. Je-li prováděno denně, vede k vymizení migrén a nespavosti, zklidňuje rychlou frekvenci srdečního tepu u srdečních potíží a u poruch funkce štítné žlázy zmírňuje alergické projevy a zlepšuje dýchání. Koupel zlepšuje místní prokrvení horních končetin a cestou reflexů zvyšuje prokrvení hrudníku, krku a hlavy.

Obec Bělá [online]. Obec Bělá, 2009 [cit. 2019-01-11]. Dostupné z: www.obecbela.cz

Hřebčín Bělá <http://www.pensionrothschilduvdvor.cz/cz/>

Vymezení pojmu EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta je systém, který vede k osvojení znalostí, dovedností a návyků, utváření hodnotové hierarchie a životního stylu potřebných k ochraně životního prostředí ve smyslu směřování k udržitelnému rozvoji v místním i globálním měřítku. Klade důraz na přímý kontakt s přírodou a praxí, komplexnost chápání problémů, využívání nejnovějších poznatků k jejich řešení a místní specifika.

Hlavním vzdělávacím cílem působení v environmentální oblasti je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života ve vztahu k přírodě. Tohoto cíle lze dosáhnout rozvojem klíčových kompetencí. EVVO napomáhá k rozvíjení těchto **kompetencí**:

Kompetence k učení

Vést žáky k využívání znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti, k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech. Vést žáky k využívání základních pojmů, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě. Rozvíjet u žáků zájem o pozorování přírody. Vést žáky k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech a aktivně je zařazovat do systému.

Kompetence k řešení problémů

Navrhnout různé varianty řešení problémů životního prostředí. Vést žáky k schopnosti využít nabyté informace při řešení problémů, předkládat otázky a hledat odpovědi. Vést žáky k vyhledávání informací o přírodních celcích v odborné literatuře, časopisech.

Kompetence komunikativní

Využívat komunikační dovednosti při hledání řešení problémů životního prostředí. Vést žáky k dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, objasnit přírodní zákonitost a popsat ji. Vést žáky k využívání různých odborných textů, atlasů, map.

Kompetence sociální a personální

Posuzovat a vyhodnocovat informace související se životním prostředím. Vést žáky k získávání sebedůvěry při vystupování před spolužáky, ke vzájemné pomoci v týmu, k respektování jiného názoru a k obhájení svého.

Kompetence pracovní

Osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě. Odpovědně nakládat s přírodními zdroji a odpady. Vést žáky k dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Vést žáky k využívání kompetencí získaných v rámci EVVO pro svůj další rozvoj z různých aspektů – hospodárnost, vliv na životní prostředí apod.

Kompetence občanské

Znát přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí. Vnímat problémy životního prostředí z lokálního hlediska a následně je globalizovat. Odpovědně jednat vůči přírodě, aktivně se účastnit ochrany životního prostředí. Vést žáky k zdůvodňování významu ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí. Vytvářet u žáků dovednost chápat ekologické vazby v prostředí a systémové uspořádání v přírodě. Uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, vlastní odpovědnosti v tomto smyslu, získávat dovednosti a návyky správného jednání vůči prostředí. Vést žáky k odpovědnosti za zdraví své i dalších lidí, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí. Uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, vlastní odpovědnosti v tomto smyslu, získávat dovednosti a návyky správného jednání vůči prostředí.

Po absolvování základní školy by měl žák v oblasti environmentální výchovy:

- vysvětlit pojem ekosystém a společenstvo organismů, objasnit vztahy mezi živou a neživou přírodou
- sestavit jednoduchý potravní řetězec a vysvětlit význam pro biologickou rovnováhu a fungování ekosystému
- uvést význam a roli jednotlivých organismů v ekosystému
- vyjmenovat některé druhy vzácných a chráněných organismů
- vyjmenovat národní parky ČR a chráněné krajinné oblasti ve svém regionu
- znát přírodní a kulturní hodnoty v místě svého bydliště
- uvést příklady pozitivního a negativního působení člověka na životní prostředí
- pochopit nutnost dodržování pravidel a zákonů chování v přírodě a krajině
- získat kladný vztah k přírodě a ke krajině regionu

- udržovat čistotu a pořádek
- vytvářet estetické prostředí
- třídit odpad
- šetřit s vodou a energií
- neznečišťovat životní prostředí
- považovat v hierarchii životních hodnot za jednu z nejdůležitějších věcí zdraví a neznečištěné životní prostředí
- objasnit souvislost mezi složením potravy, životosprávou, životním stylem a civilizačními chorobami
- používat při práci vhodné ochranné prostředky využívat ekologicky šetrné výrobky
- porovnat různé energetické zdroje a nerostné suroviny
- uvědomit si nutnost hospodárného využívání nerostného bohatství
- uvést efektivnost využívání druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje
- objasnit jednání v případě ekologických havárií
- znát příčiny snižování biodiverzity
- uvést příklady znečišťování vzduchu, ozonové vrstvy, vody a půdy
- navrhnout možnosti opatření vedoucí ke snížení znečištění
- vysvětlit negativní působení hluku, radioaktivity, elektromagnetického pole a nebezpečného odpadu na životní prostředí a zdraví člověka.

Hlavní cíle EVVO, plán školy 2019/2020

- Budovat u žáků pozitivní vztah k přírodě
- Poskytovat žákům potřebné znalosti a dovednosti, které jim umožní získávat informace o vztazích člověka k přírodě a životnímu prostředí.
- Naučit žáka vážit si přírody.
- Vést žáka k uvědomění si nutnosti šetření vodou (hygiena, mytí rukou..)
- Porozumět nutnosti společného řešení ekologických, ekonomických a sociálních problémů společnosti.
- Naučit děti správně nakládat s odpadky a odpady.
- Vzbudit u dětí zájem o recyklaci prostřednictvím zábavné formy.
- Seznámit děti s ochranou životního prostředí.

- Zvýšit u dětí povědomí o chráněných lokalitách.

Vyučování

Důležitými předměty jsou především přírodověda, vlastivěda, prvouka, pracovní činnosti.

Didaktické metody výuky průběžně doplňovat:

- projekty
- besedy s odborníky pro dané téma
- výukovými programy na PC
- exkurzemi, zaměřenými na dané téma
- výlety, vycházky do přírody
- využití interaktivní tabule - DUM

Metody a formy práce:

Metody a formy volíme vzhledem k věku dítěte.

- školní ekologické projektové dny a dlouhodobější projekty
- pokusy
- výukové programy
- počítačová a internetová technika
- propagační materiály
- skupinová práce, práce v malých týmech s následnou prezentací ve třídě
- řízená diskuse
- vycházky a exkurze
- pozorování
- soutěže, testy
- dramatické hry
- výuka v terénu
- poznávání okolního prostředí v regionu
- spolupráci s obcí, rodiči, místními sdruženími
- kurzy, semináře a specializační studia DVPP

Aktivity – školní rok 2019/2020

Třídění odpadu

- třídění odpadu ve škole (nádoby na sklo, papír, plasty)

Škola je zapojena do projektu Recyklohraní. Jedná se o školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

- sběr drobného elektroodpadu
- sběr baterií
- sběr tonerů
- zapojení se do plnění úkolů (Výroba „Bateriožrouta“, Propagace třídění baterií..)
- Využití EKOABECEDY aneb Umíme žít bez odpadů? (Začlenění problematiky předcházení vzniku odpadů do výuky pro jednotlivé stupně škol)

Sběr použitých světelných zdrojů

Kolektivní systém EKOLAMP vytváří síť sběrných míst pro pokrytí zpětného odběru osvětlovacích zařízení.

Sběr starého papíru (Sběr ve školách „Zelený strom“)

Sběr plastových víček z PET láhví

Pavučina (Síť středisek ekologické výchovy)

Mrkev (Metodika a realizace ekologické výchovy)

Zdravá pětka

Zdravá 5 je unikátní celorepublikový vzdělávací program pro základní i mateřské školy. Je zaměřen na zdravý životní styl, především v oblasti zdravého stravování. Lektoři Zdravé 5 seznamují žáky v rámci dvouhodinového bloku zábavnou a interaktivní formou se zásadami zdravého stravování.

Ovoce a zelenina do škol

OVOCE DO ŠKOL

Projekt Ovoce a zelenina do škol byl v České republice zahájen ve školním roce 2009/2010. Jedná se o projekt EU, jehož cílem je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit správné stravovací návyky ve výživě dětí a tím zároveň bojovat proti dětské obezitě. Cílovou skupinou projektu jsou žáci základních škol, včetně dětí z přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních, kterým je zdarma dodáváno čerstvé ovoce a zelenina nebo ovocné a zeleninové šťávy nebo ovocné protlaky.

Exkurze, vycházky do přírody, cvičení v přírodě s EVVO tematikou

Projektový den: Den Země

Péče o estetické okolí školy a o květinovou výzdobu

Spolupráce s ekologickými organizacemi (soutěže)

Zapojení se do projektu: Jak na výuku EVVO na Hlučínsku

Odebírání odborného časopisu Bedrník

Využití zábavné formy – www.tondaobal.cz, www.ekodomov.cz

+ zajištění projektu Tonda obal na cestách k nám do školy

Podmínky pro EVVO ve škole

Klady

- nově vybudované venkovní hřiště
- obecní fotbalové hřiště
- pole, louky, lesy, nádherné okolí obce Bělá
- Léčivý pramen Židlo
- hřebčín, pstruží farma

Zápory

- nemáme školní pozemky, odbornou učebnu
- máme malý prostor ve škole
- jsme malotřídní škola (tzn. spojené ročníky) → nedostatek času

Dny významné pro životní prostředí

„Dny významné pro životní prostředí, které vyhláší

Ministerstvo životního prostředí

- 02. únor** *Světový den mokřadů*
- 22. únor** *Česko se stalo členem UNESCO*
- 12. březen** *Česko vstoupilo do NATO*
- 22. březen** *Světový den vody*
- 23. březen** *Světový meteorologický den*
- 01. duben** *Den ptactva*

- 07. duben Světový den zdraví*
- 11. duben Mezinárodní den boje proti hluku*
- 22. duben Den Země*
- 24. duben Světový den laboratorních zvířat - den boje proti vivisekci*
- 02. květen Světový den ptáčího zpěvu*
- 18. květen Mezinárodní den muzeí*
- 22. květen Mezinárodní den biodiverzity*
- 24. květen Evropský den parků*
- 31. květen Světový den bez tabáku*
- 05. červen Světový den životního prostředí*
- 17. červen Světový den boje proti suchu a rozšiřování pouští*
- 21. červen Den květů, letní slunovrat*
- 27. červen Světový den rybářství*
- 11. červenec Mezinárodní slavnosti Labe*
- 14. červenec Mezinárodní den alternativ ke spalovnám*
- 29. srpen Evropská noc pro netopýry*
- 01. září Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství*
- 16. září Evropský týden mobility*
- 16. září Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy*
- 16. září Clean Up the World (celosvětový)*
- 22. září Evropský den bez aut*
- 01. říjen Světový den vegetariánství*
- 04. říjen Světový den zvířat*
- 11. říjen Mezinárodní den za omezení přírodních katastrof*

- 12. říjen** *Světový den za omezení přírodních katastrof*
- 16. říjen** *Světový den výživy*
- 20. říjen** *Den stromů*
- 21. říjen** *Den původních odrůd jablek*
- 24. říjen** *Den Spojených národů*
- 03. listopad** *Den bez pesticidů*
- 16. listopad** *Mezinárodní nekuřácký den.“*

Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice [online]. eBRÁNA, 2019 [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.zsdonoveho.cz/dny-vyznamne-pro-zivotni-prostredi>

Přehled hlavních předpisů a dokumentů v oblasti EVVO:

Plán je sestaven podle Metodického pokynu, který vydalo MŠMT k environmentálnímu vzdělávání ve školách a školských zařízeních, č. j. 16745/2008-22, který nabyl účinnosti dne 27. října 2008. Environmentální vzdělávání je součástí Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR, který byl přijat usnesením vlády č. 1048 /2000. Plán je v průběhu školního roku je doplňován a upřesňován podle aktuální nabídky.

Zpracovala: Mgr. Eva Kobzová

V Bělé dne 2. září 2019

Mgr. Ivana Matějková
ředitelka školy